

Handläggare
Andrea Grönberg
Telefon: 08-50825152

Till
Socialnämnden
2024-02-20

Remiss av Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2023/444

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har skickat en remiss till socialnämnden för besvarande.

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. Rätten till delaktighet och inflytande regleras i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoritetsföreningarna utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet.

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av samrådets nuvarande arbete och organisering i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet och föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag för stadens utvecklingsarbete. Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att detta skulle stärka rätten till delaktighet och inflytande samt höja statusen för uppdraget om nationella minoriteters rättigheter. Bedömningen är också att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd. Ledamöter för rådet föreslås ersättas med sammanträdesarvode samt ersättning för förlorad arbetsinkomst om de inte redan arvoderas. Rådets funktion föreslås utvärderas två år efter att rådet har inrättats.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen som

skulle öka möjligheten till en strukturerad process kring strategiska utvecklingsfrågor och stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har skickat en remiss till socialnämnden för besvarande. Övriga remissinstanser är bland andra samtliga stadsdelsnämnder och facknämnder i Stockholms stad, föreningar för de fem nationella minoriteterna, Region Stockholm och några utvalda kommuner. Remissvaret ska vara kommunstyrelsen tillhanda den 29 februari 2024.

Ärendet

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Samer är också ett urfolk. I Stockholms stad bor och verkar människor från samtliga nationella minoriteter och staden har under flera år genomfört samråd med föreningar från samtliga minoritetsgrupper.

I lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk regleras rätten till delaktighet och inflytande. Av lagen framgår att förvaltningsmyndigheter, så som kommuner, ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt som det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Samråd ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.

Staden har sedan 2018, i samband med att Kommunfullmäktige fattade beslut om Riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter, haft en samrådsmodell som inneburit att kommunstyrelsen och ett antal fackförvaltningar genomfört samråd med utsedda samrådsrepresentanter från respektive minoritetsgrupp. I enlighet med kommunfullmäktiges budget 2023 ska kommunstyrelsen i nära dialog med de nationella minoriteterna, utreda formerna för samråd med de nationella minoritetsföreningarna i syfte att stärka samarbetet, exempelvis genom att pröva inrättandet av ett råd eller andra samverkansmodeller.

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av de nationella samrådets nuvarande arbete och organisering i staden i syfte att stärka delaktigheten och inflytandet. Det har ytterst syftat till att föreslå arbetssätt som innebär att samråden ska få ökat genomslag i stadens utvecklingsarbete. Stadens samordnare för arbetet med nationella minoriteter på stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar har även inkommit med förslag på utveckling av

samrådsstrukturen. Stadens arbete med delaktighet och inflytande inom andra uppdrag samt andra kommuners rådsstrukturer för nationella minoriteters rättigheter har också varit vägledande för det framtagna förslaget. Synpunkterna som inkommit har pekat på att samråden varit många och inte tillräckligt koordinerade över staden. För flera minoritetsgrupper har det varit svårt att möjliggöra deltagande på samtliga samråd. Samtidigt som många samråd har genomförts har inflytandet över strategiska frågor inte upplevts tillräcklig. Det har inte utgått någon ersättning till samrådsrepresentanterna, vilket försvårat för representanter i ideella organisationer att delta på samtliga samråd som erbjudits. Stadsledningskontoret har inom ramen för översynen även jämfört andra kommuners rådsformer för nationella minoriteter. I Malmö har kommunstyrelsen ett råd för den nationella minoriteten romer och i Göteborg ett råd för nationella minoriteten romer och ett för den sverigefinska minoriteten.

Översynen visar att stadens arbete med nationella minoriteters rätt till inflytande behöver förbättras och tydliggöras. Stadsledningskontoret föreslår därför att staden ska inrätta ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Bedömningen är att ett råd för nationella minoriteters rättigheter skulle stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Genom ett formellt råd under kommunstyrelsen ökar möjligheten till en strukturerad process där strategiska utvecklingsfrågor kan lyftas och tas omhand. Sammansättningen i rådet ska bidra till att de nationella minoriteternas olika perspektiv speglas. Rådet ska verka som rådgivande organ i arbetet med att stärka de nationella minoriteternas rättigheter i Stockholms stad. Rådet ska ge råd och stöd i strategiska frågor som har betydelse för nationella minoriteters rättigheter, fungera som remissorgan i strategiska ärenden som berör nationella minoriteters rättigheter samt bevaka och följa upp frågor som påverkar nationella minoriteters rättigheter och livssituation. Rådet fattar inga beslut och ärenden som rör enskild person får inte behandlas i rådet.

Det har tidigare inte funnits ett råd för nationella minoriteters rättigheter i Stockholms stad och dess utformning har därför noga övervägts utifrån målgruppens förutsättningar och synpunkter, regelverk som staden behöver förhålla sig till samt stadens organisation. Bedömningen är att rådet behöver kompletteras med andra former av samråd, såsom öppna samråd och samråd som rör enskilda minoritetsgrupper, barn och unga, verksamhets specifika frågor eller frågor som specifikt rör ett förvaltningsområde. Även konsultation i frågor som rör det samiska folket behöver omhändertas.

Ledamöter och ersättare i övriga råd under kommunstyrelsen har idag rätt till sammanträdesarvode för bevisat sammanträde. Sammanträdesarvode föreslås även betalas ut till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden.

Vidare föreslås ersättning betalas för förlorad arbetsinkomst. Förtroendevalda enligt kommunallagens definition har i dag möjlighet att ansöka om ersättning för förlorad arbetsinkomst enligt stadens regler om arvoden för kommunala förtroendeuppdrag. Ledamöter och ersättare i stadens olika råd omfattas inte av den definitionen. Ersättning för förlorad arbetsinkomst utges dock även till kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor enligt särskilt beslut i kommunfullmäktige (dnr KS 2022/1330). Dessa regler föreslås utvidgas till att även omfatta ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. På samma sätt som för Kommunstyrelsen råd för funktionshinderfrågor utgår inte ersättning för förlorad arbetsinkomst till ledamot i kommunstyrelsen råd för nationella minoriteters rättigheter som är anställd i eller annars får ersättning av den organisation som är representerad i rådet. Den ersättning som ledamoten erhåller från organisationen måste anses omfatta uppdraget att representera organisationen i rådet. Vad gäller formerna för utbetalning av ersättning i övrigt bör de regler som gäller för stadens förtroendevalda även gälla för ledamöter i kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter. Vid inrättande av ett nytt råd som detta ska staden, i samråd med rådets ledamöter, utvärdera dess funktion efter två år.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 15 februari 2023. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 16 februari 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ett råd för nationella minoriteters rättigheter under kommunstyrelsen. Förvaltningen delar bedömningen att ett formellt råd under kommunstyrelsen skulle öka möjligheten till en strukturerad process kring strategiska utvecklingsfrågor och stärka de nationella minoriteternas rätt till delaktighet och inflytande. Förslaget om sammanträdesarvode till kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheters sammanträden och ersättning för förlorad arbetsinkomst bedöms underlätta för rådets deltagare att lättare kunna närvara. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remisen.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande – Inrätta kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter, Dnr KS 2023/444
2. Instruktion för kommunstyrelsens råd för nationella minoriteters rättigheter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-02-07
Maria Karlsson, Verksamhetsutvecklare	2024-02-07